

469.
A MIKHÁZI PLÉBÁNIA IRATAI
1806–1991
8 doboz = 0,55 ifm

A középkorban Nyárádköszvényeshez tartozó Mikháza kolostorának 17. századi alapítása a Nyárád-vidék és a környékbeli települések rendszeres lelki gondozásának kezdetét jelentette. Az 1603-ban felégetett tövisi kolostor helyett a következő évtizedekben sikerült az erdélyi fejedelmekkel egy új kolostor alapítását engedélyeztetni. 1635-ben Tholdalagi Mihály marosszéki főkapitány Mikházán házat és telket vásárolt a bosnyák provinciális által küldött, és a nyárádköszvényesi üres plébánián megtelepedett ferencesek részére, kiknek vezetője P. Szalinai István volt. A ferencesek a telken Szent István király tiszteletére szentelt kápolnát és egy szerény cellasort építettek. 1636–1639 között Damokos Kázmér szovátai származású ferences testvér is részt vett az építkezésben. A bosnyák obszerváns szerzetesek és a provincia magyar szerzetesei közötti konfliktus az előbbiektől távozásával és P. Kájoni János házfőnök kinevezésével zárult. A gárdián új emeletes kolostor építésébe kezdett. 1678-ban elkészült a késő reneszánsz sgrafitto-díszítésű, Erdélyben páratlan kőportálékkal¹ büszkélkedő templom is, mely nagyrészt megőrizte az első templom falait, és amelyet 1692-ben Dluszki Jakab bákói püspök szentelt fel öt oltárral. 1896-ban Mikháza expositura, később újra Nyárádköszvényes filiája lett. A ferenceseknek 1949-ben el kellett hagyniuk a kolostort, ahol ezt követően elmeógyógyintézetet rendeztek be.²

2008. április 29-én és 2009. április 2-án az egykori egyházközségi levéltár töredékeit gyűjtöttük be a filiát ellátó Ft. Msgr. Csíki Dénes, valamint gondnoka segítségével.

Az 1818-as, 1821-es és 1835-ös mikházi bérmlás anyakönyvei a nyárádselyei plébánia királyi és püspöki rendeleteket tartalmazó kötetében őrződtek meg.

A fondhoz tartozik még egy doboznyi, fertőtlenítés után rendezendő anyag.

469/a. Anyakönyvek
1806–1899
1 doboz = 0,04 ifm

1. doboz:

- bérmlási anyakönyvek 1818, 1821, 1835; királyi és püspöki rendeletek protokolluma 1806–1846
- keresztelési, házassági, halotti anyakönyvi másodpéldányok 1899

469/b. Plébániai iktatott iratok
1957–1991
2 doboz = 0,18 ifm

1. doboz: 1957–1980
2. doboz: 1981–1991

Segédletek
1957–1976
1 doboz = 0,03 ifm

¹ Kovács András: *Késő reneszánsz építészet Erdélyben 1541–1720*. Budapest–Kolozsvár, 2003. 156.

² P. György József: *i.m.* 278–293; P. Benedek Fidél: *Ferences kolostorok. Tanulmányok*. Sajtó alá rendezte és az előszót írta Sas Péter. Csíkszereda, 2005. 123–143; Lángi József – Mihály Ferenc: *i.m.* 84–87; *Semiotizmus* 1903. 166; Medgyesy-Schmikli Norbert: *A mikházi kolostor missziós munkája 1766–1785 között – eddig ismeretlen forrás alapján*. In: *A ferences lelkeség hatása az újkori Közép-Európa történetére és kultúrájára*. I. Szerk.: Óze Sándor – Medgyesy-Schmikli Norbert. Piliscsaba–Budapest, 2005. 240–257; Emódi Tamás: *Mikháza/Călugăreni, ferences kolostortemplom*. In: *Közös tér – Közös örökség. A Kárpát-medence megújuló épített öröksége*. Szerk.: S. Sebestyén József. Budapest, 2013. 112–117.

1. doboz:
 - a. kötet: levéltári iratok jegyzéke 1957–1976
 - b. kötet: mutatókönyv d.n.

469/c. Házasságügyi iratok

1951–1990

1 doboz = 0,10 ifm

1. doboz: 1951, 1957–1990

469/d. Gazdasági iratok

1914–1966

1 doboz = 0,02 ifm

1. doboz:
 - vagyonleltár 1914
 - vagyonkimutatás 1943
 - pénztárnapló 1950–1951, 1957–1966

469/e. Tematikusan rendezett iratok

1865–1990

2 doboz = 0,18 ifm

1. doboz:
 - ereklyehitelesítő iratok 1865, d.n. (2 darab)
 - a település 1886 körüli helyszínrajza
 - vegyes jegyzetek 1905, d.n.
 - kimutatás a megtartott szentbeszédekről 1910–1945
 - Szabó György doktori oklevele 1920
 - gyászjelentés-gyűjtemény 1960–1990
2. doboz: P. Trefán Leonárd (1875–1945)³ emlékalbuma: fénykép, képeslap és szentkép gyűjtemény (275 darab) 19. század–20. század első fele

³ P. Trefán Leonárd OFM (1875, Polyán–1945, Kolozsvár) tartományfőnök a középiskolát a kézdivásárhelyi és a székelyudvarhelyi római katolikus főgimnáziumban végezte. 1891-ben lépett a stefanita rendtartományba. A teológiát Vajdahunyadon végezte, 1895-ben szerzetesi fogadalmat tett, 1898-ban szentelték pappá. Mikházán 1898–1902 között volt házfőnök és újoncmester, majd 1942-ben lakott újra itt. Kolozsváron megalapította a Szent Bonaventura nyomdát, mely 1906–1948 között működött. Helyreállította a vajdahunyadi kolostort. Szerkesztői és szerzői munkássága igen jelentős. (<http://lexikon.katolikus.hu/T/Trefan.html>, a letöltés ideje: 2015. január 13.)